

รายงานผลการดำเนินการป้องกันการทุจริตประจำปี 2562

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

แผนงานที่ ๑ ส่งเสริมพฤติกรรมดีของบุคลากรศูนย์คุณธรรมไม่ทนต่อการทุจริต

๑.๑ ตัวชี้วัด

- บุคลากรของศูนย์มีพฤติกรรมที่แสดงออกโดยประจักษ์ชัดว่าเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และไม่ทนต่อการทุจริตทั้งในและนอกองค์กร
- มีบุคคลต้นแบบในการปฏิบัติตนตามค่านิยมขององค์กรประจำปี ๒๕๖๓

๑.๒ กิจกรรมและผลการดำเนินงาน

๑. กำหนดค่านิยมองค์กร เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติตนของบุคลากรศูนย์

การประชุมเจ้าหน้าที่ร่วมกับผู้บริหารเพื่อร่วมกันกำหนดค่านิยมขององค์กร เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติตนของบุคลากรศูนย์ โดยสรุปกำหนดค่านิยมตามภาษาอังกฤษในความหมายของคุณธรรม (MORAL) ดังนี้

Mastery การเป็นนายแห่งตน
Originality ริเริ่มสร้างสรรค์
Responsibility ความรับผิดชอบ
Altruism อุทิศตนเองเพื่อผู้อื่น
Leadership ความเป็นผู้นำ

๒. จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในองค์กร ได้แก่

๒.๑ กิจกรรมจิตอาสา และกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมองค์กร

- การจัดการความรู้การดำเนินกิจกรรมในองค์กรกับการ ส่งเสริมค่านิยมองค์กร MORAL ที่ดำเนินงานโดยบุคลากรศูนย์คุณธรรมทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ได้แก่

Mastery ได้แก่ ชมรมคนแปลงร่าง (เป็นกิจกรรมดูแลสุขภาพของเจ้าหน้าที่ มีบุคลากรเข้าร่วมจำนวน ๒๖ คน)/ กองทุนพึ่งพาตนเอง (เป็นกิจกรรมการออมเงินปัจจุบันมีสมาชิก ๒๓ คน มีเงิน ๕๗,๒๘๖.๙๗ บาท)

Originality อยู่ระหว่างการทำโครงการเพื่อสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่สร้างสรรค์วิธีการพัฒนางาน

Responsibility การรายงานผลการดำเนินงานมาตรการทางจริยธรรม และการต่อต้านการทุจริต ประจำเดือน

Altruism กิจกรรมสร้างแนวกันไฟ จ.อุทัยธานี /กิจกรรมRun For Love/กิจกรรมจิตอาสาส่งมอบ โตะเรียน ณ โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ จ.ฉะเชิงเทรา

Leadership การเข้าร่วมกิจกรรมของกระทรวงวัฒนธรรม ได้แก่ งานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๓๗ ปี /การเข้าร่วมพิธีเจริญพระพุทธมนต์ ตักบาตร และเวียนเทียน เนื่องในเทศกาลมาฆบูชา

- รณรงค์ ส่งเสริมค่านิยมองค์กรให้บุคลากรศูนย์คุณธรรม ในช่องทางและกิจกรรมต่างๆ โดย กิจกรรมที่ดำเนินงานได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาพับถุงยา การบริจาคสิ่งของ เป็นต้น)

๒.๒ การเชิดชูเกียรติแก่บุคคลในการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นที่ประจักษ์ตามค่านิยมองค์กร (M-O-R-A-L) โดยจัดทำกระบวนการยกย่องเชิดชู ใช้กระบวนการคัดเลือกจากการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงาน ทั้งองค์กรให้บุคลากรทุกคนเสนอชื่อบุคลากรศูนย์คุณธรรมที่มีพฤติกรรมคุณธรรมที่ประจักษ์ชัดตามค่านิยม M-O-R-A-L มาใช้ในการทำงานประจำปี ๒๕๖๒ โดยมีบุคลากรศูนย์ที่มีพฤติกรรมตรงตามค่านิยมที่ได้รับการคัดเลือกจากผู้ปฏิบัติงานทุกคน จำนวน ๖ คน ซึ่งศูนย์ได้มีการประกาศเกียรติคุณ และคณะกรรมการมีมติ เห็นชอบให้มอบเกียรติบัตรแก่ผู้ปฏิบัติงานทั้ง ๖ คน จากประธานกรรมการ

แผนงานที่ ๒ พัฒนาระบบป้องกันการทุจริตเชิงรุก

๒.๑ ตัวชี้วัด

- บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งมีความปลอดภัยของข้อมูล
- จัดการปัญหาเรื่องร้องเรียนอย่างถูกต้อง โปร่งใส และเป็นธรรม

๒.๒ กิจกรรมและผลการดำเนินงาน

๑) ทบทวนปรับปรุงกระบวนการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน และติดตามการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ที่สำคัญ เช่น การบริหารทรัพยากรมนุษย์ งานพัสดุ-จัดซื้อจัดจ้าง และงานการเงินและงบประมาณ เป็นต้น

ผู้รับผิดชอบดำเนินการพิจารณาคู่มือเดิม และทำการตรวจสอบกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง โดยพบว่า ต้องมีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับ ระเบียบของศูนย์ให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องก่อน ได้แก่ พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๒, พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และกฎหมายประกอบ จึงจะทำการทบทวนคู่มือเดิม และดำเนินการจัดทำคู่มือขึ้นใหม่ ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการและหารือกับที่ปรึกษากฎหมายต่อไป

จัดประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อทำความเข้าใจร่วมกันในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง จำนวน ๑ ครั้ง โดยกำหนดให้ทุกกลุ่มงานจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ เพื่อนำประกาศเผยแพร่ในเว็บไซต์ศูนย์ โดยในการแก้ไข เพิ่มเติม ปรับปรุง ยกเลิกทุกครั้ง ต้องได้รับอนุมัติจากผู้อำนวยการ และเผยแพร่

ในเว็บไซต์ทุกครั้ง ซึ่งในการดำเนินการตลอดทั้งปี ๒๕๖๒ กลุ่มงานบริหารทั่วไปมีการติดตามกลุ่มงานที่รับผิดชอบให้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการทุกเดือน โดยสรุปมีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างทั้งสิ้น ๘๗ รายการ เป็นการใช่วิธีเฉพาะเจาะจง ๘๔ รายการ วิธีประกาศเชิญชวน ๒ รายการ และวิธีคัดเลือก ๑ รายการ เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในวงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

๒) การดำเนินการตรวจสอบทางการเงินโดยผู้ตรวจสอบภายใน คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผล และสนับสนุนการตรวจสอบโดย สตง. หรือผู้ตรวจสอบที่ สตง.รับรอง

ผู้ตรวจสอบภายในจัดทำแผนการตรวจสอบทางการเงินเสนอคณะกรรมการตรวจสอบและดำเนินการตรวจสอบตามแผนที่ได้รับอนุมัติ โดยเน้นการตรวจสอบโครงการที่มีงบประมาณสูง และในปี ๒๕๖๒ คณะกรรมการสั่งการให้ดำเนินการตรวจสอบโครงการสื่อสารและรณรงค์ทางสังคมโดยละเอียด และรายงานผลต่อคณะกรรมการ

สำหรับการตรวจสอบโดยผู้ตรวจสอบที่ สตง.รับรอง ดำเนินการโดยบริษัทสามสิบสี่อดีต จำกัด ซึ่งเป็นผู้ประกอบการด้านการตรวจสอบทางการเงินที่ สตง.รับรอง โดยใช้วิธีการตรวจสอบเอกสารหลักฐาน การสอบทาน การทดสอบรายการ การวิเคราะห์ การสอบถามหรือสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และการสังเกตการณ์ ซึ่งพบว่า การเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผน เนื่องจากมีการปรับเพิ่มงบบุคลากรและงบดำเนินงานตามภารกิจในระหว่างปี ซึ่งได้รับงบประมาณอุดหนุนจากหน่วยงานภายนอก แต่อย่างไรก็ตามการปรับโอนงบประมาณเป็นไปตามระเบียบศูนย์

ศูนย์มีรายจ่ายด้านบุคลากรสูงกว่างบประมาณที่ได้รับ ๐.๘๗ ล้านบาท เป็นไปตามข้อบังคับและระเบียบศูนย์คุณธรรมที่เกี่ยวข้อง ทำให้ต้องมีการปรับโอนงบประมาณ และศูนย์ต้องนำเงินทุนสะสมมาใช้จ่ายในการจัดซื้อครุภัณฑ์ เนื่องจากไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๒

๓) การจัดการเรื่องร้องเรียนโดยจัดให้มีช่องทางร้องเรียนเรื่องทุจริตในการให้บริการตามภารกิจหลักของหน่วยงาน และผู้อำนวยการมอบหมายผู้จัดการสำนักบริหารจัดการองค์กรและยุทธศาสตร์เป็นผู้รับเรื่องร้องเรียน มีการดำเนินงานดังนี้

- การจัดให้มีช่องทางร้องเรียน โดยผู้อำนวยการจัดให้มีกล่องแสดงความคิดเห็น/เรื่องร้องเรียน วางไว้หน้าห้องผู้อำนวยการ หรือห้องเลขานุการ เพื่อเป็นช่องทางให้ผู้ปฏิบัติงานแสดงความคิดเห็นและแจ้งเรื่องร้องเรียนได้ทุกเรื่อง ตลอดเวลา รวมถึงศูนย์ฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การร้องทุกข์และอุทธรณ์ในข้อบังคับศูนย์ฯ ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ.๒๕๕๖ โดยหากมีเรื่องร้องเรียนผู้อำนวยการจะพิจารณาตามข้อเท็จจริง และมอบหมายผู้บริหารระดับผู้จัดการเป็นหัวหน้าคณะทำงานและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยมีที่ปรึกษากฎหมายให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน
- การจัดให้มีช่องทางร้องเรียนในเว็บไซต์ศูนย์คุณธรรม (www.moralcenter.or.th) โดยอำนวยความสะดวกให้ผู้ร้องเรียนสามารถกรอกข้อมูลได้โดยง่าย และสามารถจัดเก็บในระบบ โดยจะมี Admin ที่สามารถตอบรับเบื้องต้นได้ทุกวัน โดยในปี ๒๕๖๒ ไม่ปรากฏมีผู้ร้องเรียน

๔) ดำเนินการเรื่องร้องเรียนตามระเบียบศูนย์ฯ

ในปี ๒๕๖๒ ศูนย์มีเรื่องร้องเรียนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ๑ เรื่อง โดยมีการดำเนินการตามกระบวนการที่กฎหมายและระเบียบ ข้อบังคับของศูนย์กำหนด ได้แก่ เรื่องการบรรจุแต่งตั้ง ผู้ปฏิบัติงานให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มงานระดับต้น ไม่เป็นไปตามนัยแห่งข้อ ๖ ของระเบียบศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ว่าด้วยหลักเกณฑ์การสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การจ้าง การเลื่อนระดับ การเปลี่ยนตำแหน่ง และการย้ายเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๕๗

การดำเนินการเรื่องร้องเรียน โดยเบื้องต้นงานทรัพยากรมนุษย์ กลุ่มงานบริหารจัดการองค์กรได้ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อคณะอนุกรรมการบริหารงานบุคคล และคณะกรรมการตามลำดับ โดยคณะกรรมการศูนย์แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงดำเนินการตรวจสอบการดำเนินงานเทียบกับข้อกำหนด ข้อบังคับและระเบียบที่เกี่ยวข้อง และรายงานต่อคณะกรรมการ ดังนี้ “เป็นการดำเนินงานที่ไม่ขัดต่อระเบียบ เนื่องจาก การแต่งตั้งผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้บริหารระดับต้นดังกล่าว เป็นการพิจารณาเลื่อนตำแหน่ง โดยพิจารณาจากผลการดำเนินงานและผลการประเมินการดำเนินงานซึ่งเป็นอำนาจของผู้อำนวยการตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) พ.ศ.๒๕๕๔ และระเบียบศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ว่าด้วยหลักเกณฑ์การสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การจ้าง การเลื่อนระดับ การเปลี่ยนตำแหน่ง และการย้ายเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๕๗ หมวด ๓ ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑”

แผนงานที่ ๓ แผนบูรณาการส่งเสริมเครือข่ายทางสังคมต่อต้านการทุจริตด้วยมิติทางวัฒนธรรมและมิติด้านสังคม

๓.๑ ตัวชี้วัด

- เกิดวิทยากรตัวคูณในภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาชนที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ ในการส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรม
- เกิดแหล่งเรียนรู้ในการลดปัญหาการทุจริตและการประพฤติมิชอบ มีต้นแบบความสำเร็จ

๓.๒ กิจกรรมและผลการดำเนินงาน

โครงการส่งเสริมเครือข่ายทางสังคมต่อต้านการทุจริตด้วยมิติทางวัฒนธรรมและมิติด้านสังคม

กิจกรรมที่ ๑ จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพวิทยากรกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมต่อต้านการทุจริตด้วยมิติวัฒนธรรมและมิติด้านสังคม จำนวน ๘ ครั้ง รวม ๘๖๐ คน

การพัฒนาวิทยากรส่งเสริมคุณธรรมต่อต้านการทุจริต เพื่อเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการส่งเสริมคุณธรรมและต่อต้านการทุจริต สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้และขยายผลการดำเนินกิจกรรมในองค์กรได้ โดยจัดฝึกอบรมหลักสูตรวิทยากรส่งเสริมคุณธรรมต่อต้านการทุจริตให้แก่หน่วยงานภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา สถาบันทางศาสนา ประชาสังคม และประชาชนทั่วไป ครอบคลุมพื้นที่ ๔ ภูมิภาคทั่วประเทศ ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ จำนวน ๒ รุ่น โดยมีผู้ผ่านกระบวนการอบรมและได้รับการพัฒนาศักยภาพในการเป็นวิทยากรส่งเสริมคุณธรรมต่อต้านการทุจริต จำนวน ๘๑๗ คน และเกิดเป็นเครือข่ายวิทยากรส่งเสริมคุณธรรมและต่อต้านการทุจริต ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และแผนแม่บทต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่มุ่งการพัฒนาคนโดยการปลูกฝังหล่อหลอมให้

มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในคุณธรรมและความซื่อสัตย์ เพื่อที่จะเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต โดยมีกิจกรรมการดำเนินงานที่สำคัญ คือ

๑) **ร่วมประชุมชี้แจงแนวทางการติดตามความก้าวหน้าและนำเสนอแผนการดำเนินงานตามแผนบูรณาการต่อต้านทุจริตและประพฤติมิชอบ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒** เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ โดยศูนย์ธรรม ได้นำเสนอแผนโครงการฝึกอบรม “วิทยากรส่งเสริมคุณธรรมต่อต้านการทุจริต” ด้วยมิติทางวัฒนธรรมและมิติด้านสังคม ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับทราบและเสนอแนะข้อคิดเห็นเพื่อนำแผนสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้ คณะกรรมการได้ให้ความเห็นด้านการส่งเสริมคุณธรรมที่ควรขับเคลื่อนกับทุกหน่วยงาน และชื่นชมศูนย์คุณธรรมฯ ที่ร่วมผลักดันการส่งเสริมคุณธรรมให้กับองค์กรต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม จึงอยากให้มีการบูรณาการในเรื่องงบประมาณและกิจกรรม ร่วมกับ ป.ป.ช. เพื่อจัดทำแผนการดำเนินงานในปี ๒๕๖๓ ต่อไป

๒) **จัดอบรมหลักสูตร “วิทยากรส่งเสริมคุณธรรม”** ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) และกรมการศาสนา จัดอบรม “วิทยากรส่งเสริมคุณธรรม” ด้วยมิติทางวัฒนธรรมและมิติด้านสังคม เพื่อการขับเคลื่อนคุณธรรมเชิงพื้นที่ โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินโครงการจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เพื่อยกระดับขีดความสามารถของผู้เข้าอบรม ให้สามารถคิด แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม ความเป็นพลเมือง ละอายเกรงกลัวต่อบาป และไม่ทนต่อการทุจริต รวมทั้ง ประกาศเจตจำนงสังคมใสสะอาดร่วมต้านทุจริตในภาคประชาชนทุกจังหวัดทั่วประเทศ ขยายผลเพื่อเพิ่มโอกาสให้กับชุมชน องค์กรต่างๆ ที่สนใจพัฒนาตนเองเป็นองค์กรคุณธรรม ชุมชนคุณธรรม ๔ ภาค รายละเอียดดังนี้

ภาคเหนือ

รุ่นที่ ๑ ในวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๒ โดยจัดอบรมที่ภาคเหนือเป็นภาคแรก ณ โรงแรมสุโขทัย เทอร์เซอร์วิสฮอเทล แอนด์ สปา จังหวัดสุโขทัย โดยกระบวนการอบรมหลักสูตร “วิทยากรส่งเสริมคุณธรรม” เน้นการอบรมเชิงกิจกรรม (Activity-based Training) จำนวน ๑๒ ชั่วโมง มุ่งเน้นให้ผู้เข้าร่วมอบรมเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ผ่านสถานีเรียนรู้เครื่องมือการส่งเสริมคุณธรรม ๔ ฐาน ได้แก่ สถานีชุมชนคุณธรรม โครงการคุณธรรม องค์กรคุณธรรม และสถานีการพัฒนาคุณธรรมเชิงพื้นที่ สร้างความเข้าใจสถานีเรียนรู้ โดยนายยงจิรายุ อุปเสน ผู้จัดการฝ่ายปฏิบัติการ ๒ ศูนย์คุณธรรม รวมทั้งเติมเต็มองค์ความรู้จากวิทยากรหลายท่าน ได้แก่ พลเอกศรุต นาควิษรระ คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ บรรยายหัวข้อ “หลักการคุณธรรมพื้นฐาน” (เสาะเข็มชีวิต) กิจกรรมเรียนรู้ “วิเคราะห์พฤติกรรมพลังบวกด้วยหนังและละครสั้น” กระบวนการเสริมสร้างต้นทุนชีวิตที่ให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชน เสริมสร้างจินตนาการ จิตสำนึก คุณธรรม จริยธรรม สายใยรัก พลังศรัทธา และแรงบันดาลใจ โดย รองศาสตราจารย์นายแพทย์สุรียเดว ทรีปาตี ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

รุ่นที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุมกาสะลอง โรงแรม เดอะ แกรนด์ ริเวอร์ไซด์ จังหวัดพิษณุโลกเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานภาครัฐและประชาสังคมให้เป็นผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลงสังคม และต่อต้านการทุจริต นำความรู้ไปประยุกต์ใช้และขยายผลการดำเนินกิจกรรมในองค์กร ตลอดจนจัดตั้งเป็นเครือข่ายวิทยากรส่งเสริมคุณธรรม

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รุ่นที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุม โรงแรม นภาลัย อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยมีผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคประชาสังคมและชุมชน และพระภิกษุ จำนวนกว่า ๑๒๐ คน เข้าร่วม หลักสูตร “วิทยากรส่งเสริมคุณธรรม” เพื่อการขับเคลื่อนพัฒนาคุณธรรมเชิงพื้นที่ ด้วยมิติทางวัฒนธรรมและมิติด้านสังคม มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับขีดความสามารถของผู้เข้าอบรม ให้มีความเป็นผู้นำด้านการส่งเสริมคุณธรรมและต่อต้านการทุจริต และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้และขยายผล การดำเนินกิจกรรมในองค์กรและเพื่อติดอาวุธสร้างความพร้อมให้กับวิทยากรแกนนำ เพื่อนำไปขยายผล ต่อการเพิ่มโอกาสให้กับชุมชนหรือองค์กรต่างๆ ที่สนใจมีความต้องการพัฒนาองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรคุณธรรม ชุมชนคุณธรรม ที่ไม่ทนต่อการทุจริตคอร์รัปชันมากขึ้น

รุ่นที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ ณ โรงแรม พิมานการ์เด็น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น การฝึกอบรมได้มีการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับภาวะการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ ซึ่งใช้การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เน้นการเรียนรู้เป็นกลุ่ม พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศ

ของการแบ่งปัน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงของผู้เข้าร่วมอบรม ที่เป็น Tacit Knowledge อันเกิดจากการปฏิบัติ ที่กลายเป็นภูมิปัญญาปฏิบัติ (Practical Wisdom) รวมถึงการนำความรู้จากวิทยากร ผู้เข้าอบรม และผู้มีประสบการณ์ตรงในการขับเคลื่อนให้เกิดการเรียนรู้ในมิติทางสังคมที่เหมาะสมตามบริบท ของชุมชน ผ่านเครื่องมือส่งเสริมคุณธรรม อาทิ กระบวนการพัฒนาคุณธรรมตามมิติทางสังคม โครงการงาน คุณธรรม องค์กรคุณธรรม ชุมชนคุณธรรม การพัฒนาเชิงพื้นที่ ตลอดจนกิจกรรม “ใจดวงเดียวกัน” กิจกรรม วิเคราะห์พฤติกรรมพลังบวกด้วยหนังและละครสั้น (Movies Talk) กิจกรรมสมดุลง่ายใจ รวมทั้ง การบรรยาย “แก้ทุจริต คิดฐานสอง” และมาตรการป้องกันการทุจริตยุคใหม่ จาก ป.ป.ช. เป็นต้น โดยมีเข้าร่วมและผ่านการอบรม จากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ ผู้นำทางศาสนา ภาคประชาสังคม ภาคการศึกษา และประชาชนที่สนใจ จำนวนทั้งสิ้น ๑๒๕ คน

ภาคกลาง

รุ่นที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๑๘-๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ณ โรงแรม คาวาลิ คาซ่า รีสอร์ท จังหวัด พระนครศรีอยุธยา มีผู้เข้าร่วมจำนวนผู้เข้าอบรม ๑๓๗ คน ๑๑๓ โดยองค์กรมุ่งเน้นให้ผู้เข้าร่วมอบรมเป็น ศูนย์กลางการเรียนรู้ ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ผ่านสถานีเรียนรู้เครื่องมือการส่งเสริมคุณธรรม ๔ ฐาน ได้แก่ สถานีชุมชนคุณธรรม โครงการคุณธรรม องค์กรคุณธรรม และสถานีการพัฒนาคุณธรรมเชิงพื้นที่ สร้างความเข้าใจสถานีเรียนรู้

รุ่นที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๒๒-๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรม เดอะ รอยัล เจมส์ กอล์ฟ รี สอร์ท อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม การฝึกอบรมได้มีการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมและ สอดคล้องกับภาวะการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ ซึ่งใช้การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เน้นการเรียนรู้เป็นกลุ่ม พร้อมทั้ง สร้างบรรยากาศของการแบ่งปัน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงของผู้เข้าร่วมอบรม ที่เป็น Tacit Knowledge อันเกิดจากการปฏิบัติ ที่กลายเป็นภูมิปัญญาปฏิบัติ (Practical Wisdom) รวมถึงการนำ ความรู้จากวิทยากร ผู้เข้าอบรม และผู้มีประสบการณ์ตรงในการขับเคลื่อนให้เกิดการเรียนรู้ในมิติทางสังคมที่ เหมาะสมตามบริบทของชุมชน ผ่านเครื่องมือส่งเสริมคุณธรรม อาทิ กระบวนการพัฒนาคุณธรรมตามมิติทาง สังคม โครงการงานคุณธรรม องค์กรคุณธรรม ชุมชนคุณธรรม การพัฒนาเชิงพื้นที่ ตลอดจนกิจกรรม “ใจดวง เดียวกัน” กิจกรรมวิเคราะห์พฤติกรรมพลังบวกด้วยหนังและละครสั้น (Movies Talk) กิจกรรมสมดุลง่ายใจ รวมทั้ง การบรรยาย “แก้ทุจริต คิดฐานสอง” และมาตรการป้องกันการทุจริตยุคใหม่ จาก ป.ป.ช. เป็นต้น โดยมีเข้าร่วมและผ่านการอบรม จากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ ผู้นำทางศาสนา ภาคประชาสังคม ภาค การศึกษา และประชาชนที่สนใจ จำนวนทั้งสิ้น ๑๓๕ คน จาก ๒๔ จังหวัด

ภาคใต้

รุ่นที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๒๗-๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ณ โรงแรม ทวินโลตัส จังหวัด นครศรีธรรมราช โดยมีผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคประชาสังคมและชุมชน จำนวนกว่า ๑๒๓ คน ๙๕ องค์กรเข้าร่วม หลักสูตร “วิทยากรส่งเสริมคุณธรรม” เพื่อการขับเคลื่อนพัฒนาคุณธรรมเชิงพื้นที่ ด้วยมิติทางวัฒนธรรมและมิติด้านสังคม มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับขีดความสามารถของผู้เข้าอบรมให้มีความเป็นผู้นำด้านการส่งเสริมคุณธรรมและต่อต้านการทุจริต และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้และขยายผลดำเนินกิจกรรมในองค์กรและเพื่อติดต่ออาชญากรรมและความพร้อมให้กับวิทยากรแกนนำในการนำไปขยายผลเพื่อเพิ่มโอกาสให้กับชุมชนหรือองค์กรต่างๆ ที่สนใจอยากพัฒนาตนเองเป็นองค์กรคุณธรรมชุมชนคุณธรรม ที่ไม่ทนต่อการทุจริตคอร์รัปชันมากขึ้น

รุ่นที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๕-๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ โรงแรมบรรจงบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี การฝึกอบรมได้มีการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับภาวะการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ ซึ่งใช้การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เน้นการเรียนรู้เป็นกลุ่ม พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศของการแบ่งปัน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงของผู้เข้าร่วมอบรมที่เป็น Tacit Knowledge อันเกิดจากการปฏิบัติที่กลายเป็นภูมิปัญญาปฏิบัติ (Practical Wisdom) รวมถึงการนำความรู้จากวิทยากร ผู้เข้าอบรม และผู้มีประสบการณ์ตรงในการขับเคลื่อนให้เกิดการเรียนรู้ในมิติทางสังคมที่เหมาะสมตามบริบทของชุมชน ผ่านเครื่องมือส่งเสริมคุณธรรม อาทิ กระบวนการพัฒนาคุณธรรมตามมิติทางสังคม โครงการคุณธรรม องค์กรคุณธรรม ชุมชนคุณธรรม การพัฒนาเชิงพื้นที่ ตลอดจนถึงกิจกรรม “ใจดวงเดียวกัน” กิจกรรมวิเคราะห์พฤติกรรมพลังบวกด้วยหนังและละครสั้น (Movies Talk) กิจกรรมสมดุลง่ายใจ รวมทั้งการบรรยาย “แก้ทุจริต คิดฐานสอง” และมาตรการป้องกันการทุจริตยุคใหม่ จาก ป.ป.ช. เป็นต้น โดยมีเข้าร่วมและผ่านการอบรม จากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ ผู้นำทางศาสนา ภาคประชาสังคม ภาคการศึกษา และประชาชนที่สนใจ จำนวนทั้งสิ้น จำนวนทั้งสิ้น ๘๓ คน

กิจกรรมที่ ๒ เวิร์กช็อปติดตามผลในระดับพื้นที่ ในการแสดงบทบาทของวิทยากรส่งเสริมคุณธรรมและเชื่อมโยงเครือข่ายคุณธรรมในพื้นที่ต่างๆ

๑) ประชุมเชิงปฏิบัติการการส่งเสริมและกำกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้วยมาตรการทางกฎหมายและมาตรการทางสังคม “ประเด็นทุจริตโกงคนเดือดร้อน” คณะทำงานส่งเสริมกระบวนการในการกำกับพฤติกรรมด้วยมาตรการทางกฎหมายและมาตรการทางสังคม ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๙ คน มาร่วมให้ข้อคิดเห็นและหารือในประเด็นทุจริตโกงคนเดือดร้อน โดยระดมถึงเหตุปัจจัย กระบวนการ วิธีคิดของกระบวนการทุจริตที่เกิดขึ้น ให้ข้อคิดเห็นต่อการปรับกระบวนการทัศนหลักคิดของคนในสังคมไทยและให้ข้อเสนอแนะทางออกของประเด็นปัญหานี้ ทั้งนี้ที่ประชุมได้ให้ข้อคิดเห็นว่า หลักคิดที่สำคัญในการปรับกระบวนการทัศนในประเด็นทุจริต คือ ควรใช้ทุนเดิมทางสังคมของไทยเปิดโอกาสให้ช่วยแก้ปัญหาวิกฤตในสังคม ปรับกระบวนการ ระบบคิดของภาคส่วนต่างๆ ให้ถูกที่ ต้องเปลี่ยนระบบคิด ตีความทางความคิดให้คนในทุกวัย และให้มองเชิงบวกว่าสังคมไทยยังมีหวังแม้จะพบปัญหาทุจริต คดีทุจริตเป็นปรากฏการณ์ เราต้องทำเรื่องราวดีๆ ให้เป็นเหตุการณ์ปกติ เราต้องเปิดโอกาสให้คนที่ทำดี

ทั้งนี้วิธีคิดที่ควรขับเคลื่อน คือ การสร้าง Moral reminder โดยผู้ใหญ่ช่วยกระตุ้นต่อมคิดให้เด็ก ผ่านกระบวนการและกิจกรรมต่างๆ เช่น สื่อ คลิปวิดีโอ และมีการระดมความเห็นจากคลิปเหล่านี้ ทุกส่วน โดยเริ่มจากตัวเราและเอาความจริงเป็นตัวตั้ง มองต้นทางของปัญหาสังคมร่วมกันทั้งระดับปัจเจก องค์กร ระบบสังคมและกฎหมายเพื่อแก้ปัญหาให้ถูกจุด โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องเริ่มต้นก่อน ต้องใส่ปัญญาให้แก่ภาคประชาชนโดยเฉพาะคนด้อยโอกาส ให้คนเหล่านี้ มีศีล ปัญญา สมาธิ ต้องปรับเปลี่ยนวิธีคิดใหม่ของเจ้าหน้าที่รัฐให้ใช้อำนาจอย่างรับผิดชอบ และมุ่งเน้นการสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ (sense of belonging) ต้องเปลี่ยนระบบคิดการบริหารจัดการงบประมาณใหม่ และที่สำคัญต้องเกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมจากประชาชนจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริง

๒) การลงพื้นที่ติดตามหนุนเสริมการดำเนินงานของผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรวิทยากรส่งเสริมคุณธรรม และวิทยากรส่งเสริมคุณธรรมต่อต้านการทุจริต ภาคเหนือและภาคกลาง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ระหว่างวันที่ ๖ - ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ ณ ชุมชนคุณธรรมจังหวัดพะเยา เชียงราย และพระนครศรีอยุธยา โดยมุ่งเน้นการนำความรู้ เครื่องมือ กระบวนการอบรมไปขยายผล ทั้งในองค์กรและภาคีเครือข่าย ผ่านการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคม ให้เกิดการเชื่อมโยงและบูรณาการร่วมในทุกภาคส่วน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ สร้างอาชีพ ต่อยอดชุมชนคุณธรรมอย่างยั่งยืน ดังนี้

- วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๒ ลงพื้นที่เยี่ยมชมการขับเคลื่อนงานส่งเสริมคุณธรรม ณ ชุมชนวัดเปือยเปียง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ชุมชนคุณธรรมที่โดดเด่น เรื่อง วัฒนธรรมไทยวน (ไท-ยวน) ผ่านการพัฒนาแบบพึ่งพาตนเอง บนรากฐานของวิถีดั้งเดิม คือ วัดเป็นศูนย์กลาง และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในชุมชน บนหลักคุณธรรม “สามัคคี พอเพียง มีวินัย สุจริต จิตอาสา

● วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๒ เยี่ยมชมการขับเคลื่อนงานส่งเสริมคุณธรรม ณ ชุมชนวัดตำม่อน อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ชุมชนที่เน้นการสร้างเครือข่าย ด้วยพลังกล้าทำดี ใช้หลัก บ.ว.ร. ผสานวัฒนธรรมท้องถิ่น จนเป็นที่ยอมรับและมีเครือข่ายอย่างกว้างขวาง จากนั้น เดินทางไปเยี่ยมชมการขับเคลื่อนงานส่งเสริมคุณธรรมของชุมชนวัดหัวฝาย อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ชุมชนคุณธรรมที่โดดเด่นด้านการผสมผสานวัฒนธรรมไทยวน (ไท-ยวน) และไทยลื้อ ผ่านประเพณีวัฒนธรรมที่โดดเด่น อาทิ ประเพณีตานสลากภัต หรือ ประเพณีตานก๋วยสลาก หรือสลากภัต ซึ่งเป็นประเพณีที่ชาวล้านนาแสดงความระลึกถึงบรรพบุรุษญาติมิตรผู้ล่วงลับไปแล้วด้วยการทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ ผ่านสิ่งที่เรียกว่า ก๋วยสลาก และเมื่อทำบุญแล้ว ชาวบ้านก็จะนำเอาข้าวสารที่ใส่ไว้ในภาชนะมาแจกทานให้กับยากจนให้ทั่วถึงกันทุกคน เรียกว่า ประเพณีตานใส่ข้าวจาก และการเสี่ยงทายผีหม้อหนึ่ง ซึ่งเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจของคนล้านนา ด้านโชคชะตา และรักษาอาการเจ็บป่วยได้ นอกจากนี้ ยังมีโรงเรียนผู้สูงอายุบ้านหัวฝาย ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มผู้สูงอายุในชุมชนผ่านการส่งเสริมการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ และสืบทอดภูมิปัญญาอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น อาทิ ภูมิปัญญาจักสาน ศิลปะหัตถกรรม การสานตะกร้า ทำสวนดอกไม้ และพวงมะโหด เป็นต้น

● วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๒ เยี่ยมชมการขับเคลื่อนงานส่งเสริมคุณธรรม ณ ชุมชนบ้านศรีดอนชัย อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ชุมชนคุณธรรมไทยลื้อที่ยังคงวิถีชีวิตดั้งเดิม ผ่านการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมท้องถิ่น อาทิ บ้าน วัด และการแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ด้วยผ้าทอไหมลื้อที่ชาวบ้านเป็นผู้ทอเอง อีกทั้งมีความเชื่อและพิธีกรรมที่โดดเด่น อาทิ พิธีกำบ่อ พิธีสืบชะตา และลูกโยน จนได้รับการขนานนามว่า “ไม่ต้องไปสืบสองปีนา เพียงแค่แวะมาที่ศรีดอนชัย”

● วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ ณ ชุมชนคุณธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมุ่งเน้นการนำความรู้ เครื่องมือ กระบวนการอบรมไปขยายผล ทั้งในองค์กรและภาคีเครือข่าย ผ่านการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการขับเคลื่อนคุณธรรมของสังคม เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงและบูรณาการความร่วมมือในทุกภาคส่วน นอกจากนี้ คณะติดตามฯ ได้เดินทางไปเยี่ยมชมการขับเคลื่อนงานส่งเสริมคุณธรรม ๔ แห่ง ดังนี้ ๑) โรงเรียนจิราศาสตร์ โรงเรียนที่เน้นการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กนักเรียน เพื่อปลูกฝังให้เด็กนักเรียน ได้ซึมซาบอยู่ในวิถีชีวิตประจำวัน ๒) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มหาวิทยาลัยสีเขียวที่เน้นย้ำการขับเคลื่อนธรรมาภิบาล บริหารงานด้วยความโปร่งใส และดำเนินงานเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ เป็นต้นมา ๓) โรงเรียนวัดช่างทอง (บุญบำรุงราษฎร์) สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งส่งเสริมวินัยด้านการจัดการชีวิตบนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และหลักคุณธรรม ๔ ประการ ได้แก่ พอเพียง วินัย สุจริต และจิตอาสาโดยจัดตั้งธนาคารขยะ ปลูกพืชผักสวนครัว ตลอดจนส่งเสริมการออมให้กับเด็กนักเรียนจนเกิดเป็นพฤติกรรมนิสัย และ ๔) ชุมชนขนมหวาน บ้านต้นสะตือสามต้นในชุมชนเกาะเรียน ซึ่งเป็นชุมชนที่รวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเพื่อส่งเสริมการทำขนมไทยหลากหลายชนิด เช่น ม้าฮ่อ ลำเต็ย ทองหยิบ ทองหยอด ทั้งนี้ ผลจากการรวมกลุ่มเกื้อหนุนพึ่งพากัน (interdependence) ดังกล่าว ส่งผลให้กลุ่มแม่บ้านมีอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับครัวเรือนและคนในชุมชนชาวเกาะเรียน อีกทั้งยังส่งเสริมการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่เยาวชนรุ่นปัจจุบันให้สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดสร้างอาชีพ สร้างรายได้ สร้างคุณค่าให้กับคนรุ่นต่อไปด้วย

๓) ร่วมเสนอและผลิตรายการ ตามแผนการบูรณาการขับเคลื่อนงานด้านประชาสัมพันธ์
ต่อต้านการทุจริตและพฤติกรรมผิด ชอบ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
(ป.ป.ช.) และกรมประชาสัมพันธ์ ดังนี้

๓.๑) ร่วมเสนอเนื้อหาในการผลิต “รายการฮีโร่ต้านโกง” เป็นรายการเรียลลิตี้
เกี่ยวกับการรณรงค์และต่อต้านการทุจริตในพื้นที่ รับผิดชอบต่อสังคม ชุมชนน่าอยู่ มีสภาพแวดล้อมที่ดี
ปราศจากการคอร์รัปชั่น เผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ NBT ได้มีการบันทึกเทป จำนวน ๙ เทป

๓.๒) ร่วมเสนอเนื้อหาในการผลิตรายการกระแทะเปลือกคอร์รัปชั่น ช่วงถอดรหัส
คุณธรรม เป็นรายการที่สัญจรในพื้นที่ รูปแบบรายการเป็นการนำเสนอเนื้อหา กระบวนการด้านการ
ปราบปรามการทุจริต ของเทศบาล ชุมชน หรือหน่วยงานภาครัฐ ที่เป็นต้นแบบการมีส่วนร่วมในการป้องกันการ
การทุจริต เผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ NBT โดยในเดือนธันวาคม ๒๕๖๑ - พฤษภาคม ๒๕๖๒ ได้มีการบันทึก
เทป จำนวน ๕ เทป

